

FILOSOFIA PĂCII ÎN EUROPA

Ana CARAUȘ
Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *În prezent, în contextul conflictelor militare care izbucnesc constant, apelul la problema de menținere a păcii este de o importanță mare. În ciuda faptului că reprezentanții diferitelor sfere ale activităților științifice se îndreaptă spre această problemă, ea nu-și găsește o soluție finală. Lumea actuală este plină de contradicții. În epoca conflictelor militare, problema asigurării păcii și prevenirea războiului este principală. Dintre cei 5000 de ani ai istoriei scrise a omenirii, doar 292 de ani au trecut pe pământ fără războaie, restul au păstrat amintirea a 15.513 de războaie mari și mici. “Deoarece, viitorul se naște azi”*

Cuvinte cheie: *Pace, Război, Societate, Conflict, Spiritualitate, Conștiință*

Introducere

De la început, omenirea a trecut printr-o dezvoltare foarte lentă, iar civilizațiile precum China, India și Europa de Vest se aflau pe aceeași treaptă economică și culturală. Doar în secolul XIX, odată cu timpul marilor descoperiri, Europa a început să domine în politică, economie, știință și alte laturi. Era modernismului a venit, bazată pe raționalism, individualism, și materialism. Cunoștințele vaste, mașinile modern, abilitățile tehnice au permis omului să-și transforme în realitate tot ceea ce are în imaginație, astfel bazându-se pe un viitor mai luminos.

Civilizația globală modernă are la moment tot necesarul pentru a pune în umbră toate popoarele care au existat până acum. În opoziție însă vedem că secolul 21 devine distrugătorul iluziei despre un viitor perfect. Dezvoltarea triumfală a civilizației Europene, se apropie de o criză. Lipsa spiritualității a dus la războaiele mondiale cu focare în Europa, fascism și problem ecologice, toate acestea venind ca indicator al capacităților limitate ale erei tehnologice.

Filosofia este singura știință care permite rezolvarea celor mai frecvente probleme ale omului în societate. Nu v-om găsi niciodată calea spre fericire, dacă nu v-om înțelege noile responsabilități ale omului. Informația despre tema data, ne v-a ajuta să formulăm ideile despre lumea actuală, despre orizonturile războaielor și conceptele păcii, în special în spațiul European.

Noțiuni generale

Pentru înțelegerea mai profundă a temei expuse, începem cu prezentarea noțiunilor și conceptelor, care ulterior, vor avea impact pentru începutul, evoluția și rezolvarea subiectului propus.

Conform dicționarului, "pace" reprezintă situația în care nu există conflicte armate sau războaie; acord al părților beligerante asupra încetării războiului. "Toate religiile propovăduiesc pacea, cel puțin între proprii lor credincioși și enoriași, dar uneori și războiul, îndeosebi împotriva necredincioșilor. Preoții creștini, imamii musulmani și mai recent, rabinii evrei, predică adesea despre pace, dar câteodată binecuvântează și trupe sau inițiative militare. În religia creștină, pacea este starea eternă, transcendentă, din viața de apoi (pentru sufletele admise în Rai), sau din Domnia Domnului Dumnezeu pre Pământ ce va veni după Apocalipsă (pentru bisericile care cred în istoricitatea viitoare concretă a acesteia). Tradiția judeo-creștină susține "Să nu ucizi", deși nu există nici-un consens în privința interpretării corecte".[10]

Războiul este un conflict între formațiunile politice – state sau grupuri, care au loc pe baza diferitelor pretenții, sub forma unei confruntări armate, a unor acțiuni militare. De regulă, războiul este un mijloc de a-și impune voința asupra adversarului.

1. Războiul și pacea prin prisma filosofică

În înțelegerea ontologică, războiul este asociat cu mișcarea și schimbarea, prin urmare, cu timp și spațiu, iar lumea este legată de neschimbare, pace și eternitate. "Războiul" - starea naturală a universului. "Pacea" este ceva artificial, care necesită eforturi exterioare, creație.

În dimensiunea axiologică, în majoritatea cazurilor "războiul" este evaluat ca un rău absolut și "pacea" ca fiind absolut bună.

În înțelegerea praxeologică, "războiul" este un mijloc, iar "pacea" este un scop. Se luptă pentru pace și, foarte des, cu ajutorul războiului.

În dimensiunea epistemologică, prezența unor caracteristici ca localizare temporală și spațială, indică faptul că conceptul de "război" este un obiect de cercetare în științele empirice.

Multe generații de filosofi s-au ocupat de problema păcii și războiului, încercând să rezolve enigma și originea acestor fenomene. Ce gândesc filosofii despre aceste aspecte? La mijlocul anilor treizeci ai secolului trecut, filosoful german existențialist Karl Jaspers a venit cu o caracteristică numită: "situația de frontieră". Ea se caracterizează prin momentele de șocuri profunde cu care se confruntă un om, cum ar fi frică, durere, sentiment de vinovăție, moarte. Dar poate o țară întregă sau mai multe să se afle într-o situație de frontieră? Și aici ne amintim declarația amenințătoare a lui Oswald Spengler: "Istoria lumii este istoria statelor, istoria statelor este istoria războaielor".

Din filosofii contemporani, care analizează problema războiului este Michael Walzer un filosof american, profesor la Institutul pentru Studii Avansate de la Princeton. Walzer a publicat cartea "Războaiele drepte și nedrepte: un argument moral cu ilustrații istorice" și a demonstrat că întoarcerea la dimensiunea morală a războiului este necesară nu numai pentru teoreticieni, ci și

pentru politicieni. Un război este considerat acceptabil din punct de vedere moral dacă este cauzat de o cauză justă (autoapărare sau intervenție umanitară), a declarat autoritate legitimă, iar înainte ca trupele să fie atacate, statul a încercat toate mijloacele de luptă non-militare: negocieri, ultimat, sancțiuni.

Modalitățile de război ar trebui să fie, de asemenea, limitate, fundamentală aici este necesitatea identificării clare și lipsite de ambiguitate a obiectivelor legitime ale atacului - acestea includ numai combatanții. Dacă condițiile sunt de așa natură încât nu putem identifica soldații inamici printre populația civilă (aici Walzer își amintește Războiul din Vietnam), atunci statul trebuie să recunoască înfrângerea și să înceteze ostilitățile. În caz contrar, războiul se va transforma într-un abator, iar numeroase victime civile vor fi inevitabile. Adevărat, Walzer adaugă teoriei sale o cauză despre "circumstanțe extraordinare" când, în lupta împotriva răului din lumea întreagă (de exemplu împotriva Germaniei lui Hitler), ar trebui să uităm de toate restricțiile și interdicțiile. Și această excepție, pare, să încalce întreaga simetrie a sistemului Walzer.

2. De ce Europa este pământ fertil pentru conflicte?

Pe măsura dezvoltării industriale în Europa, valorile umaniste au dat din ce în ce mai multă importanță conștiinței corporatiste, tehnocratice, în cele din urmă totalitare, cu toate atributele sale cunoscute. Această tendință s-a manifestat în mod clar nu numai în sfera spirituală, sub forma reorientării oamenilor către noi valori, ci a contribuit la consolidarea fără precedent a rolului statului, devenind purtătorul unei idei naționale care a înlocuit democrația.

La începutul secolului nostru, fenomenele de criză care au însoțit stadiul industrial al dezvoltării Occidentului a condus la o criză globală. Baza materială a crizei a fost dezvoltarea rapidă a relațiilor de piață bazate pe producția industrială, progresul tehnic în general, care, pe de o parte, a permis societății occidentale să facă un salt accentuat față de alte țări și, pe de altă parte, a generat fenomene care amenință civilizația occidentală. Într-adevăr, umplerea piețelor cu bunuri și servicii a îndeplinit din ce în ce mai mult nevoile oamenilor, dar prețul plătit pentru aceasta a fost transformarea masei copleșitoare de lucrători într-o anexă a mașinilor și mecanismelor, o bandă transportoare, un proces tehnologic. Acest lucru a condus la depersonalizarea unei persoane.

Având țări suficient de puternice pentru a începe conflicte, Europa a devenit un focar cu o populație mare care nu are spiritualitate, iar conducătorii acestor țări permit acte de terorism, viol, tortură și genocid. De aceea protestele au tendința de a deveni mai violente.

3. Legea securității internaționale în Europa

O pace stabilă pe pământ depinde în primul rând de politica internă și de implementarea necondiționată a principiilor și normelor dreptului internațional modern. Necesitatea cooperării statelor în ceea ce privește asigurarea păcii a dus

la procesul de formare și funcționare a unei noi ramuri a dreptului internațional general - drept internațional de securitate, care este o valoare de bază a UE.

Legea internațională de securitate este un sistem de principii și norme care reglementează relațiile militaro-politice ale statelor pentru a împiedica folosirea forței militare în relațiile internaționale.

Astăzi, odată cu pericolul continuu al conflictelor dintre state, amenințările de securitate generate de conflictele intrastatale devin din ce în ce mai serioase.

Menținerea păcii și securității internaționale și luarea unor măsuri colective eficiente sunt principalele obiective ale Organizației Națiunilor Unite. Siguranța colectivă este un sistem de acțiuni comune din partea statelor din întreaga lume sau a unei regiuni geografice specifice, întreprinse pentru a preveni și elimina amenințările la adresa păcii și pentru a suprima actele de agresiune sau alte încălcări ale păcii. Interesul statelor în acțiunea colectivă de securitate este logic. La urma urmei, orice conflict dintr-o țară se poate transforma pe teritoriul altui stat, un conflict local se poate escala într-un război mondial.

4. Pacea ca product al conștiinței umane

Ființa umană, spre deosebire de alte vietăți a planetei, se deosebește prin posedarea sentimentului de conștiință, care răspunde pentru înțelegerea existenței personale și a integrării în univers. Conștiința personală redă realitatea obiectivă a fiecărui individ față de moralitatea gândirii lui, sub forma judecății, rațiunii sau a proceselor afective și voliționale. Conform *Piramidei Conștiinței*, construită de Dr. David Hawkins, sentimentul de pace este cel mai de vârf, fiind mai presus de cât fericirea, recunoștința sau iubirea. Prin urmare, pacea este contiguă unei persoane productive și moderne, cu performanțe de vârf, care încearcă să fie fiecare din noi.

Versus, avem sentimentele apuse păcii, cum ar fi furia, mândria sau frica, care se află în afara zonei de conștiințe, care provoacă neînțelegere și ceartă, sau chiar război. Psihologul John Bowlby, susțin că agresiunea este caracteristică naturală omului. Dacă războiul este o parte integrantă a naturii umane, așa cum presupun multe teorii psihologice, atunci pacea nu va fi niciodată complet instaurată.

Corelând diverse stări ale conștiinței, căror corespund diferite stări emoționale subordonate, putem analiza cum oamenii manevrează cu pacea sau războiul, ce impact au acestea asupra omenirii și cum putem noi să cultivăm pacea.

5. Actualitatea temei abordate pentru Republica Moldova

Actualmente, situația în Republica Moldova este foarte ambiguu, deoarece este una din țările cu cea mai slabă economie din Europa, în care des se întâlnesc tensiuni etnice, contrabandă, arme sovietice, spălare de bani și corupție. Chiar dacă teritoriul republicii nu este foarte mare, se dispută în continuu cine are dreptul să ne controleze, iar situația incertă cu fâșia de pământ dintre râul Nistru și hotarul Ucrainei, numită Transnistria, pune la îndoială starea de liniște și pace pentru întreg teritoriul al Moldovei. Aflândune teritorial, în mijlocul

continentului European, orice rupere a păcii, ne v-a marca și ne va implica în conflicte, pentru care, Moldova nu este gata nici economic nici tehnologic. Suntem prea mici și prea slabi pentru a pute ține aparare față de țările cu o armată bine pregătită, ne mai vorbind de armament de ultimă generație sau bombe nucleare.

Noi, cetățenii Republicii Moldova suntem primii care trebuie să cunoaștem ideea de pace, iar dorința de a menține o stare de liniște trebuie să fie primordială, pentru a avea posibilitatea de a construi un viitor prosper acasă.

Concluzii

Problema războiului și a păcii provine din caracteristicile psihicului în curs de dezvoltare. Războiul și pacea sunt modalități de a realiza un compromis de reglementare între manifestările principiului activ care a fost inițial pus în baza psihicului uman și influența mediului extern - selecția naturală.

În urma lucrării propuse, pot afirma că pacea, la fel ca și războiul, este un produs al conștiinței omului, iar filosofia este una din puținele științe care permite analiza multilateral și rezolvarea celor mai frecvente probleme ale societății. Războiul este o problemă, și lipsa păcii la fel este o problemă, iar oamenii niciodată nu v-or găsi calea spre liniște dacă nu-și vor înțelege conștiința și noile sale responsabilități.

Trăim în secolul tehnologic, unde mașinile demult au devenit mai deștepțe și mai dezvoltate ca omul, iar societatea a devenit mult mai seacă, fiecare om în parte s-a lipsit de o parte bună de suflet, iar acest proces a dus la lipsă de spiritualitate care trezește conflicte și împiedică instaurarea păcii. Chiar dacă teritoriul European este foarte fertil pentru noile războaie, trebuie să conștientizăm, că cu ajutorul filosofiei care ne ajută să raționalizăm corect asupra noțiunii de pace, societatea poate să instaureze starea de liniște, iar generația noastră poate să atingă o dezvoltare irepetabilă, atât pe plan tehnologic cât și pe plan sufletesc.

Bibliografia:

1. Milana Gorenstein “Parallel Worlds” 2010
2. Oswald Spengler “ [The Decline of the West](#) ”
3. Walzer M. “Just and Unjust Wars: A Moral Argument with Historical Illustrations ”2015
4. Александр Степанов “Война и мир в смысловом пространстве философии: методологический аспект” (articol).
5. Базалук Олег Александрович “Теория войны и мира. Геофилософия Европы” 2016
6. Л.Э. Сутягина “АНТРОПОЛОГИЯ ВОЙНЫ И МИРА по взглядам русских религиозных философов рубежа XIX и XX столетий” 2013
7. Юрий Мухин “Кому выгодны мировые войны”

8. https://gumer.info/bibliotek_Buks/History/vsem_ist/15.php
9. <https://inosmi.ru/social/20180522/242280563.html>
10. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Pace>

STUDIUL COMPARATIV A COMUNICĂRII INTERCULTURALE: RM-UE

Valentina FRUNZE
Universitatea Tehnica a Moldovei

Abstract: *Trăim într-o lume caracterizată de diverse schimbări accelerate, într-o epocă a interferențelor, a mișcării rapide. De aceea comunicarea este o nevoie socială. Prin comunicare interculturală reușim să cunoaștem și să descoperim noul, să-l cunoaștem pe cel de lângă noi, să cunoaștem lumea ce ne înconjoară. O comunicare eficientă ne ajută să înțelegem mai bine o persoană sau o comunitate. De asemenea, ne permite să rezolvăm mai ușor diferite probleme pe care le putem întâlni. Deficiența de comunicare este ceea ce cauzează apariția problemelor cu care se ciocnesc oamenii în prezent, în această societate multinațională. Este important să nu ignorăm faptul că oamenii aparțin diferitor culturi, diferă între ei prin religie, limbă, statut, etc.*

Cuvinte cheie: *comunicare interculturală, limbă, valori, multiculturalism, toleranță, respect.*

Pentru a pătrunde în esența conceptului de comunicare interculturală, trebuie să analizăm noțiunile ce stau la baza acesteia – comunicarea, cultura și limba. Comunicarea interculturală ca activitate umană este veche. Ca disciplină academică este relativ nouă. Comunicarea dintre două persoane din două grupuri evident diferite după cultură, limbă, confesiune religioasă, stil de viață etc., este desemnată drept *comunicarea interculturală* [6].

Conform Dex-ului comunicarea este acțiunea de a comunica și rezultatul ei; înștiințare, veste, raport, relație, legătură [4]. Comunicarea este o formă de comportament uman care apare ca răspuns la nevoia de a interacționa și a relaționa. Prin comunicare reușim să ne înțelegem între noi. Actul de comunicare duce la colaborări pozitive și de succes, iar deficiența acestora duce la dispute și conflicte. A comunica eficient înseamnă a convinge, a dezvolta gândirea și personalitatea, a ne informa și a înțelege corect semnificația mesajelor. Noile orientări filosofice consideră că comunicarea este suportul ontologic al omului și al culturii.[6] La baza fundamentului cultural al unei